

Diplomski rad - Osnovi ekonomije

*Ovde unesite naziv Vaše institucije

DIPLOMSKI RAD

Predmet: Osnovi ekonomije

Tema : Analiza spoljno trgovinskih odnosa srbije i zemalja članica CEFTE

Profesor-mentor:
***ime mentora**

Učenik:
***Vaše ime, razred**

Jun, 2010.

SADRŽAJ

Uvod.....	3
1 Nastanak i razvoj CEFTE.....	4
1.1 Liberalizacija spoljne trgovine.....	5
1.2 Članice cefte i njihov odnos.....	8
2 Ekonomski odnosi Srbije i CEFTE.....	20
2.1 Trenutno stanje i perspektive.....	20
2.2 Makroekonomski pokazatelji spoljnih odnosa Srbije.....	30
3 Zaključak.....	38
4 Literatura.....	41

Uvod

Veliki broj teorija, od Rikardovih komparativnih prednosti do danas dominantne doktrine neoliberalizma u svetskoj privredi, ide u prilog slobodnoj trgovini. Slobodna trgovina podrazumeva da kada dve zemlje trguju dobitak mogu i prodavac i kupac. Zagovornici protekcionizma ukazuju da uvoz može biti štetan po privredu jedne zemlje, te da po svaku cenu treba obeshrabrivati uvoz, a ohrabrivati izvoz. Ideja da je izvoz dobar, a uvoz štetan je velika zablude koja vuče korene iz merkantilističkog učenja po kome se bogatstvo u jednoj državi stvara u slučaju većeg izvoza od uvoza. Zato je cilj maksimalno stimulisati izvoz, a većim carinama ograničavati uvoz. U stvari, istina je negde na sredini: koristi od spoljne trgovine stoje kako na strani uvoza tako i na strani izvoza. Zašto? Pre svega, uvozom se zadovoljavaju opšte potrebe potrošača, pri čemu se omogućava pristup kvalitetnijim i jeftinijim proizvodima (uvoz nam omogućava pristup proizvodima koji su potencijalno jeftiniji i kvalitetniji od onih koje mi možemo da proizvedemo). Takone, rastom uvoza kapitalnih i intermedijarnih dobara stvaraju se pretpostavke za dugoročan rast privrede jedne zemlje. Ovo je naročito značajno za nerazvijenije zemlje koje, po pravilu, oskudevaju u visokoj tehnologiji, pa je uvoz kapitalnih dobara ključan element privrednog rasta i razvoja. Sa druge strane, izvoz je takone značajan za ekonomski prosperitet jedne zemlje. Brojna iskustva su pokazala da su mnoge zemlje svoj razvoj bazirale na izvoznoj promociji (npr. Azijski tigrovi). Rast izvoza iz jedne zemlje stimuliše proizvodnju i zaposlenost što dovodi do porasta životnog standarda stanovništva. Slobodna trgovina je naročito značajna za male zemlje. Glavni zadatak je da se novac upotrebi na načine koji doprinose zemljama u razvoju. Ovi fondovi se odobravaju sa nultom ili niskom kamatom, ili kao grantovi, onim zemljama koje nemaju pristup međunarodnom tržištu.

U prvom delu rada prikazaće se istorijat razvoja CEFTA-e, njegove članice i njihov međusobni odnos, i kakve su karakteristike ovog sporazuma. U drugom delu rada osvrnuće se na trenutno stanje ekonomskih odnosa članice CEFTA-e sa Srbijom, njihov značaj i glavna dostignuća u dosadašnjem periodu.

Nastanak i razvoj CEFTE

CEFTA je trgovinski sporazum između Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Moldavije, Srbije, UNMIK-a u ime Kosova i Metohije, Hrvatske i Crne Gore. Bivše članice su Poljska, Češka Republika, Slovačka, Slovenija i Mađarska koje su postale članice Evropske unije 2004 godine. CEFTA-u su osnovali Poljska, Čehoslovačka i Mađarska 21. decembra 1992 u Krakovu. Kasnije članice su postale Slovenija (1996), Rumunija (1997), Bugarska (1998), Hrvatska (2002) i Republika Makedonija (2006). CEFTA je sporazum koji danas definiše jedinstvenu zonu slobodne trgovine u jugoistočnoj Evropi, iako ime sporazuma opisuje sporazum država srednje Evrope.

Osnovni elementi Sporazuma CEFTA su:

1. Osnovna ili bazna carina na koju će se primenjivati postepena smanjenja carina je ona carinska stopa koja važi na dan pre stupanja Sporazuma na snagu.
2. U carinskoj klasifikaciji roba koje su predmet Sporazuma CEFTA će se koristiti Kombinovana carinska nomenklatura.
3. Na dan stupanja na snagu Sporazuma ukinuće se sva količinska ograničenja izvoza i uvoza i neće se uvoditi nova.
4. Od dana stupanja Sporazuma na snagu ukinuće se sve izvozne carine, takse jednakog dejstva carinama i izvozne takse fiskalne prirode i neće se uvoditi nove
5. Neće se uvoditi nove uvozne carine, takse jednakog dejstva i uvozne takse fiskalne prirode niti će se povećavati u odnosu na one koje se primenjuju od dana koji prethodi danu potpisivanja Sporazuma.
6. Pošto se Sporazum odnosi na industrijske i poljoprivredne proizvode, pod pojmom industrijskih proizvoda se podrazumevaju proizvodi razvrstani u glavama od 25. do 97. glave Kombinovane nomenklature (izuzetci su sadržani u posebnom aneksu –Aneks 1) dok se pod pojmom poljoprivrednih proizvoda podrazumevaju proizvodi svrstani u glavama 1 do 24 Kombinovane nomenklature.
7. Svi oni industrijski proizvodi čiji uvoz nije bio liberalizovan na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma, biće predmet postepenog smanjenja carina do 31 decembra 2008 (tranzitivni period).

Liberalizacija spoljne trgovine

Tokom devedesetih, koncepcija liberalne i tržišno orjentisane ekonomije izgubila je svaku ozbiljniju alternativu i postala prihvaćena od gotovo svih država u svetu. Bez obzira na debate o tome kakve i kolike koristi i štete donosi sa sobom, ekonomska globalizacija postala je dominantan proces koji se ne može zaustaviti. Pitanje zbog toga više nije da li je globalizacija poželjna, već kojom brzinom i na koje načine najbolje možemo da postanemo deo tog procesa. Cilj je iznalaženje institucionalnih rešenja koja će omogućiti postizanje što veće koristi za sve, uz eliminisanje neželjenih negativnih propratnih efekata. Liberalizacija spoljne trgovine podrazumeva veliki broj mera, od kojih su najvažnije: snižavanje carinskih stopa, ukidanje izvoznih subvencija i kvota, transparentnost i predvidivost trgovinske politike, ujednačavanje uslova poslovanja između zemalja, sankcionisanje dampijskog izvoza i sl. Njen uticaj je, međutim, kontroverzan: pobornici navode da je očigledno da slobodna trgovina u dugom roku donosi korist svima; protivnici tvrde da prave slobodne trgovine ne može biti i da, stoga, u parcijalnoj liberalizaciji koristi, pre svega, prigrabe veliki i bogati (kako zemlje, tako i preduzeća i pojedinci), dok siromašni i mali uvek ostaju oštećeni. Liberalizacija trgovine ima brojne i složene efekte na makro nivou (tj. na zemlju u celini). Tokovi razmene su olakšani, time što se procedure i za izvoz i za uvoz pojednostavljavaju i ujednačavaju. Studije pokazuju da se na ovaj način može uštediti 2-15% transakcionih troškova. Uvoz postaje jeftiniji, a time posredno i izvoz konkurentniji. Ukidanje subvencija i kažnjavanje dampijske prakse utiču na smanjenje izvoza takvih proizvoda...Ali, u isto vreme, i mi smo zaštićeni od slične nefer prakse koju sprovode

druge zemlje. Sem toga, ukidanje subvencija od strane razvijenih zemalja otvara mogućnosti manje razvijenim zemljama da postanu konkurentnije u izvozu takvih proizvoda. Smanjuje se siromaštvo. Istraživanja Svetske banke govore da za svaki procenat povećanja učešća spoljne trgovine u BDP-u, dohodak zaposlenih poraste za 0,5 -2 %, a taj rast u istom procentu vodi rastu prihoda siromašnih. Disparitet u platama između visokokvalifikovane i niskokvalifikovane radne snage produbljuje se više u razvijenim zemljama, pošto je sa liberalizacijom trgovine više rasla tražnja za prvima, a tražnja za drugima se smanjivala i preusmeravala u zemlje u razvoju sa jeftinijom radnom snagom. U zemljama u razvoju je, kao rezultat istog procesa, rastao prihod niskokvalifikovane radne snage, tako da su se nejednakosti smanjivale.

Na nivou država, jaz između bogatih i siromašnih se poslednjih decenija produbio. Pokazalo se, međutim, da iako su bogate zemlje u prosjeku rastle brže od siromašnih (u periodu 1960-95. bogate su prosječno godišnje rastle 2 %, a nerazvijene 1 %), a najbrži rast su imale nerazvijene zemlje koje su se otvarale (sa stopom rasta iznad 2 %). Tokom 90-ih dohodak po glavi stanovnika u zemljama u razvoju koje su se uključile u proces globalizacije rastao je tri puta brže nego u onima koje nisu. Slobodna trgovina podstiče razvoj malih i srednjih preduzeća. Suprotno mišljenjima koja su kod nas, čini se rasprostranjena, život malih i srednjih preduzeća, bar u istoj meri u kojoj i gigantska preduzeća, vezan je za izvoz.

Čak se i kvalitet domaćih proizvoda može popraviti usled konkurencije nastale zbog uvoza.

Naime, veći izbor nije samo prosta kupovina inostranog finalnog proizvoda, uvoz se koristi i za materijale, komponente i opremu za potrebe domaće proizvodnje. Takav uvoz povećava izbor finalnog proizvoda i usluga koje nude domaći proizvođači, kao i izbor tehnologija koje koriste. Ponekad, uspeh uvezenog proizvoda ili usluge na domaćem tržištu takođe može podstaći nove domaće proizvođače na takmičenje, povećavajući izbor modela dostupnih potrošaču kao i spektar robe i usluga koje se proizvode odnosno pružaju na lokalnom nivou.

Pregovaranje o reformi sistema trgovine u poljoprivredi je složen poduhvat. Vlade još uvek raspravljaju o ulogama koje poljoprivredna politika ima u širokom spektru tema – od obezbeđivanja osnovnih životnih namirnica do zaštite sredine.

Liberalizacija u sektoru telefonskih usluga je omogućila jeftinije telefonske pozive - u 1990.-toj godini cene su smanjene za 4 % godišnje u zemljama u razvoju i za 2 % godišnje u industrijskim zemljama, računajući i inflaciju.

Ponekad su niži troškovi usluga povezani sa nižim trgovinskim barijerama za proizvode: kada je EU kreirala svoje jedinstveno tržište uklanjajući unutrašnje trgovinske barijere, cena telekomunikacione opreme je u proseku pala za oko 7 % u periodu od 10 godina. Pri nižem stepenu zaštite neka preduzeća, pa i neke grane, propadaju, njihovi radnici ostaju bez posla. Međutim, ukupni troškovi očuvanja takvih radnih mjesta su obično suviše visoki. U zemljama OECD troškovi koje potrošači plaćaju iznose oko 300 milijardi dolara godišnje ili oko 600 hiljada dolara po jednom takvom radnom mestu, što višestruko prevazilazi zaradu po zaposlenom. Zato je mnogo bolje da se problem viška zaposlenih rešava efikasnim socijalnim programima (organizovanjem programa prekvalifikacije, unapređivanjem sposobnosti radnika, povećavanjem mobilnosti i fleksibilnosti radne snage, stimulisanjem razvoja malih i srednjih preduzeća), nego da se radna mjesta štite visokim uvoznim barijerama. Na drugoj strani liberalizacija trgovine u značajnoj meri stimuliše rast dohodka i obima privredne aktivnosti, stvaranjem novih preduzeća i sektora, a time i otvaranje novih radnih mjesta koja će velikim dijelom kompenzirati izgubljena radna mesta u neefikasnim granama. Ulazak i primena novih tehnologija zahtevaju angažovanje visokoobrazovane radne snage. Novi izvozni sektor, direktno ili indirektno, apsorbuje veliki broj zaposlenih i daje veće plate od domaćih sektora.

Zagovornici zaštite domaće industrije (koja se sprovodi visokim carinama, kvotama, i drugim oblicima uvozne zaštite) svoj stav pravdaju uglavnom dvema tvrdnjama. Jedna je ulazak inostrane konkurencije može dovesti do bankrota mnogih preduzeća, pa i čitavih sektora, do

masovnih otpuštanja zaposlenih, socijalnih nemira itd. Druga polazi od toga da se vodeće industrijske zemlje nijesu dugoročno razvile po pravilima koje danas zemljama trećeg sveta nameću institucije koje kontrolišu globalizaciju. SAD, Nemačka, Francuska i Japan su postale bogate i moćne države, upravo, iza barijera protekcionizma. Istočna Azija je izgradila svoju izvoznu industriju tako što je zaštitila svoja tržišta i banke od strane konkurencije i što je zahtevala da strani investitori kupuju lokalne proizvode i izgrade lokalno znanje i veštinu.

Da li takve tvrdnje imaju osnova, i da li bi čak i pod pretpostavkom da su tačne dale pozitivne rezultate, pokušaćemo da utvrdimo navođenjem relevantnih činjenica:

Zaštita nekoliko industrijskih grana bi potencijalno mogla da dovede do njihovog napretka. Ali štetu bi, zbog skupljih i/ili manje kvalitetnih inputa, snosile sve privredne grane koje se nastavljaju na njihov proizvodni proces. Oštećeni bi bili i potrošači, a i privreda u celini, jer se pokazalo da je neto efekat ovakvih mera po pravilu negativan.

Ko je u stanju da uspostavi kriterijume na osnovu kojih bi se odlučilo o tome koje sektore, kojim merama, i koliko dugo štititi, a da to naiđe na saglasnost svih ostalih učesnika u privrednom životu?

Zbog gore navedenog razloga, velika je opasnost da bi se u donošenje ovakve odluke umešali korupcija i interesni lobiji. Domaća preduzeća u zaštićenoj grani praktično dobijaju monopolski položaj, tako da nastaju tržišne distorzije. Čak i ako ostavimo po strani ove navedene argumente, činjenica je da ostale zemlje sasvim sigurno ne bi sedele skrštenih ruku. Uvele bi recipročne mere restrikcije našeg izvoza, koje bi, otežanim mogućnostima plasmana na inostrana tržišta, vrlo verovatno u negativnom kontekstu premašile eventualne koristi od zaštite pojedinih naših grana. Pored svega, ostaje činjenica da ni politički ni privredni ambijent danas nije onakav kakav je bio pre stotinak godina.

Članice cefte i njihov odnos

Članice CEFTA sporazuma uglavnom imaju male ekonomije na približno istom nivou razvoja i upućene na saradnju. Imaju nedovoljno izgrađeni administrativni kapacitet, nedovoljna konkurentnost ekonomija, nedovoljan udeo izvoza u BDP, deficit tekućeg i spoljnotrgovinskog bilansa, nedovoljan priliv stranih investicija, do sada uglavnom kroz privatizaciju u sektor usluga i sve imaju isti cilj – članstvo u EU.

Sve članice imaju iste ciljeve:

Dalji rast trgovine robom i uslugama,

Ukidanje carinskih barijera

Privlačenje greenfield investicija,

Povećanje konkurentnosti, zaposlenosti, životnog standarda,

Doprinos harmoničnom razvoju privreda članica,

Lakše i brže približavanje EU

Stvaranje povoljnog imidža regiona.

Izvoz između članica je od 2004. do 2008. godine neprekidno rastao, ukupna trgovina je udvostručena, ali usled globalne krize dolazi do njenog pada. Međusobna trgovinska integracija je neujednačena – većini članica partner u trgovini je sa EU, 2/3 trgovine se obavlja među nečlanicama STO, 1/5 trgovine se odnosi na poljoprivredno-prehrambene proizvode.

Nemogućnost detaljnije analize robe razmene jer se statistički podaci značajno razlikuju (uzrok: prikazivanje manje vrednosti, greške u klasifikaciji, kursne razlike, krijumčarenje).

U 2008. najznačajniji izvozni trgovinski partner svih članica CEFTA je bila EU, koja je destinacija preko 50% izvoza svake članice (najviše Crna Gora – 61%, Srbija 53%),

Posle EU, najznačajnija izvozna destinacija CEFTA članicama je – CEFTA REGION.

Tabela 1. Tok pregovora zemalja članica

	Albanija	BiH	Bugarska	Hrvatska	Makedonija	Moldavija	Rumunija	SR Jugoslavija
Albanija		Pregovori u toku; Sastanak u Sarajevu 24/25.9.	Bugarska vlada odobrava oficijalni mandat. Sastanak u oktobru	Primjenjen 27/09/2002	Potpisan 15/07/2002	Pregovori u toku Albanski poziv Moldaviji za septembar	Pregovori u toku. Razmena informacija	Parafiran 19.09.2002.
BiH	Pregovori u toku. Sastanak u Sarajevu 24/25.9.		Bugarska vlada odobrava oficijalni mandat. Sastanak u oktobru	Primjenjen 01/01/2001.	Primjenjen 01/07/2002.	Prelimi- name konsultacije	Pregovori u toku. Razmena informacija	Potpisan 01/06/2002.
Bugarska	Bugarska vlada odobrava oficijalni mandat. Sastanak u oktobru.	Bugarska vlada odobrava oficijalni mandat. Sastanak u oktobru.		Primjenjen 01/01/2002.	Primjenjen 01/01/2000. Revidiran	Prelimenar- ne konsulta- cije. Moldavski poziv za saradnju	CEFTA	Pregovori u toku. Sastanak 10. okt. Tekst prihvaćen.
Hrvatska	Primjenjen 27/09/2002	Primjenjen 01/01/2001.	Primjenjen 01/01/02 Revidiran		Primjenjen 11/06/1997. Pod revizijom	Pregovori u toku. Sastanak 14/15. oktobar	Pregovori u toku. Sastanak u oktobru u okviru CEFTA	Pregovori u toku. 23/24 septembra sastanak. Tekst FTA dogovoren
Makedonija	Primjenjen 15/07/2002	Primjenjen 01/01/2002	Primjenjen 01/01/2000 Pod revizijom	Primjenjen 11/06/1997. Pod revizijom		Prelimi- name konsultacije	Pregovori u toku. sastanak sept/okt.	Primjenjen 07/10/1996. Revizija u toku
Moldavija	Pregovori u toku Albanski poziv Moldaviji za sept.	Prelimenar. konsultac.	Prelimenar. konsultac.	Pregovori u toku, Sastanak 14/15 oktobar	Prelimenar. konsultac.		Primjenjen 17/11/ 1994	Pregori u toku
Rumunija	Pregovori u toku. Razmena informacija	Pregovori u toku. Razmena informacija	CEFTA	Pregovori u toku Sastanak u sept. u okviru CEFTA	Pregovori u toku Sastanak sept/okt.	Primjenjen 17/11/1994.		Pregovori u toku. Sledeći sastanak 17. okt.
SR Jugoslavija	Parafiran 19. sept. 2002.	Primjenjen 01/06/02	Pregovori u toku 10/09	Pregovori u toku 23/24 sept.	Primjenjen 07/10/96. Revizija u toku	Pregovori u toku	Pregovori u toku. Sledeći sastanak 17. okt.	

CEFTA

Zemlje jugoistočne Evrope potpisale su CEFTA sporazum čime se na ovom području formira zona slobodne trgovine. Ona obuhvata Hrvatsku, Bosnu, Srbiju, teritoriju Kosova, Crnu Goru, Makedoniju, Albaniju, Moldaviju, kao i Bugarsku i Rumuniju, ali su se te dve zemlje povukle pošto su 1. Januara 2007. ušle u EU.

Pre potpisivanja sporazuma, rešen je problem koji su Hrvatska i Makedonija imale sa Bosnom i Hercegovinom, koja je insistirala na zaštiti svoje poljoprivrede i prehrambenog sektora. Predstavnici BiH su u danima uoči potpisivanja sporazuma naveli kako neke zemlje u regionu obilno dotiraju svoje poljoprivredne sektore, postavljaju carinske barijere ili čak blokiraju bosanski izvoz ka drugim tržištima. Delegacije Makedonije i Hrvatske su pod pritiskom drugih zemalja, kao i same Evropske Unije, prihvatile da uklone svoju rezervu na član koji je uvršten u Sporazum zbog pitanja zaštite nekih poljoprivrednih proizvoda u BiH. Taj član predviđa mogućnost primene određenih zaštitnih mera poljoprivrednih proizvoda, ali naravno samo na osnovu pravila Svetske trgovinske organizacije. Bio je neusaglašen deo sporazuma između Srbije i Hrvatske oko carina na uvoz cigareta jer Beograd ne želi da smanji akcize koje su više za uvozne cigarete. Cefta sporazum se zasniva na načelima slobodne trgovine. Slobodna trgovina predstavlja slobodan izvoz i uvoz roba bez ograničenja i zabrana i ono je ustanovljeno u korist međunarodnih poslovnih subjekata i ostvaruje se putem međunarodnih ugovora. Slobodna trgovina označava i slobodno formiranje cena, bez ograničenja i mešanja države. Monopol je suprotan slobodnoj trgovini, jer je značajno ograničava i isključuje slobodnu trgovinu za neke privredne subjekte a za druge stvara neograničenu slobodu. Preferencijalni institut omogućava povlašćen položaj određenim privrednim subjektima. I za njih predstavlja slobodnu trgovinu a za druge veća ograničenja i dažbine. Država često kada je zainteresovana za povećanje međunarodne privredne razmene sa određenom državom, domaćem privrednom subjektu daje veliki broj preferencijala. Izjednačavanje uslova poslovanja privrednih subjekata predstavlja cilj savremene trgovine i tu bi svi privredni subjekti imali iste uslove poslovanja. To se postiže putem klauzule najvećeg povlašćenja. Osnovno načelo slobode transfera novca, novčane vrednosti i dobiti sledi slobodnu trgovinu i ima veliki značaj za razvoj međunarodnih odnosa i za cilj ima unapređenje slobode transfera novca.

Republika Srbija u proseku plasira 88,2% svog izvoza na tržište Evropske Unije i u zemlje članice CEFTA. Sa druge strane, 90% od izvoza u zemlje CEFTA otpada na izvoz u bivše jugoslovenske republike - Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru i Makedoniju. Zato je jedan od osnovnih zadataka spoljnotrgovinske politike u narednom periodu usmeravanje domaćih preduzeća na nova tržišta.

Prema projekciji makroekonomskih kretanja zaključno sa 2011. godinom, uz ostvarenje ciljeva definisanih strategijom, spoljnotrgovinski deficit (saldo robne razmene) će se smanjiti sa 21,5% na 15,8% BDP, uz smanjenje deficita tekućeg računa bez donacija sa 17,5% na 12,1%, čime će se obezbediti makroekonomska stabilnost. Neophodni uslovi za ostvarenje projekcija je priliv stranih direktnih investicija od tri milijarde evra godišnje, rast BDP od oko 6,3% prosečno godišnje i rast učešća investicija u osnovna sredstva u BDP sa 21,6% (procena) u 2007. na približno 25% u 2011. godini.

Literatura

Regionalna saradnja za razvoj i evropsku integraciju, Evropski pokret u Srbiji – EPUS, Beograd, 2007.

Strategija povećanja izvoza Republike Srbije do 2011.godine, 2008.

Lars Nilsson, Regional Trade Agreements: A EU perspective, Brussels, 18-21 April 2007.,p.34.

Adam Smith: Istraživanje prirode i uzroka bogatstva naroda, Global book, Novi Sad, 1998.,str.45.

Bernard Hoekman, Aaditya Mattoo, Philip English: Development, Trade, and the WTO, The World Bank, Washington, 2002.,p.23.

Enrico Colombatto : Globalization- no moral, Postdiplomske studije ,Podgorica, 2001.,str.50.

Mate Babic : Medunarodna ekonomija, Mate,Zagreb, 2007.,str.70

Izvor:Ekonomist br.125,2002.god.,str.14

BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RAD.

**RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI
MATERIJALI.**

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

WWW.MATURSKI.NET

WWW.SEMINARSKIRAD.INFO

WWW.MATURSKI.ORG

WWW.ESSAYSX.COM

WWW.FACEBOOK.COM/DIPLOMSKIRADOVI

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **[SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI](#)** ILI **[MATURSKI](#)** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **[GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **[BAZI](#)** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **[IZRADA RADOVA](#)**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **[FORUMU](#)** ILI NA **MATURSKIRADOVI.NET@GMAIL.COM**